

Rädda Barnens remissvar på Promemoria om Förlängning och höjning av det tillfälliga tilläggsbidraget till barnfamiljer inom bostadsbidraget med anledning av ökade levnadsomkostnader

Inledning

Rädda Barnen har tagit del av remissen med förslag om ett tillfälligt tilläggsbidrag till barnfamiljer med anledning av ökade levnadsomkostnader, och välkomnar förslaget. Det kommer att utgöra ett viktigt stöd för barnfamiljer med låg inkomst. I vår senaste barnfattighedsrapport noterade vi en mycket försiktig minskning av barnfattigdom, men vi såg också att skillnaderna mellan barnfamiljer som har det bra ekonomiskt, fortsatt ökade i jämförelse med barnfamiljer som har en kärv ekonomi. Den grupp som stack ut mest var barn till en ensamstående utlandsfödd förälder. Barnen till dem löper nästan 50 procents risk att någon gång under ett år inte klara basala kostnader.

Rädda Barnen har länge arbetat med barn som lever i ekonomisk utsatthet. Både genom verksamheter i bostadsområden där många lever i socioekonomisk utsatthet och genom arbete som riktar sig mer generellt till barn och familjer som lever i en socioekonomiskt utsatt situation. Rädda Barnen ser att det behövs en långsiktig ambition gällande åtgärder mot barnfattigdom. Bland annat behövs det fler familjepolitiska satsningar för att säkerställa varje barns rätt till goda uppväxtvillkor.¹

Synpunkter från Rädda Barnen

3.3 Det tillfälliga tilläggsbidraget till barnfamiljer inom bostadsbidraget förlängs och höjs

Förslag: Bostadsbidrag i form av tilläggsbidrag till barnfamiljer ska fortsätta att lämnas t.o.m. den 31 december 2023. Bostadsbidrag i form av tilläggsbidrag till barnfamiljer ska fr.o.m. den 1 juli 2023 lämnas månadsvis med ett belopp som motsvarar 40 procent av det preliminära bostadsbidraget för samma månad. Äldre bestämmelser ska fortfarande gälla för bostadsbidrag som avser tid före ikraftträdandet.

Rädda Barnen tillstyrker regeringens förslag angående stöd till barnfamiljer med låg inkomst i form av ett utökat bostadsbidrag. Rädda Barnen vill i detta sammanhang framföra ytterligare synpunkter med anledning av regeringens förslag.

4.5 Konsekvenser för barn

Regeringens förslag om bostadsbidrag riskerar att inte i tillräcklig utsträckning nå de barn som lever utan en fast bostad. Vi anser att barn utan stadigvarande bostad i detta avseende, i strid med artikel 26 i FN:s konvention om barnets rättigheter, riskerar att inte få sin rätt till social trygghet tillgodosedd.

¹ Artikel 26 i barnkonventionen om barns rätt till social trygghet samt artikel 27 i barnkonventionen om skälig levnadsstandard

4.6 Konsekvenser för enskilda

Promemorian fastställer följande: "När det gäller hushåll med försörjningsstöd kan den ekonomiska situationen förbli oförändrad eftersom det ekonomiska biståndet minskas i samma utsträckning som tilläggsbidraget höjer bostadsbidraget. En förlängning och höjning av tilläggsbidraget kan dock bidra till att fler familjer kan klara sin försörjning utan ekonomiskt bistånd från kommunen."² Rädda Barnen anser att det är mycket viktigt att kommuner inte sänker ekonomiskt bistånd till barnfamiljer i samma utsträckning som höjningen av bostadsbidraget. Särskilt som riksnormen för försörjningsstöd, trots en betydande höjning, inte räknats upp i takt med inflationen.³ Barn vars vårdnadshavare har löneutmätning kan drabbas på ett liknande sätt, som barn i familjer med försörjningsstöd, om förbehållsbeloppet sänks motsvarande en höjning av bostadsbidraget. Det innebär att barn i störst ekonomisk utsatthet riskerar gagnas minst av ett höjt bostadsbidrag.

4.8 Konsekvenser för Sveriges internationella åtaganden

FN:s konvention om barnets rättigheter

Detta förslag går väl i linje med en av FN:s Barnrättskommittés senaste rekommendationer, som kom tidigare i år och som rör artikel 26 och 27 om barnets rätt till en skälig levnadsstandard: "...36.

Noting with appreciation the measures taken to address child poverty, the Committee recommends that the State party:

- (a) *Further strengthen its policies to ensure that all children have an adequate standard of living, including by increasing social benefits for single-parent households, asylum-seeking children, children with an irregular residence status and children from foreign backgrounds, developing measures to prevent homelessness and expeditiously providing adequate and long-term social housing and other support measures for families in need..."⁴*

De Globala Målen - Agenda 2030

Detta förslag är ett litet steg i riktningen i enlighet med delmål 1.2:

Till 2030 minst halvera den andel män, kvinnor och barn i alla åldrar som lever i någon form av fattigdom enligt nationella definitioner.⁵

Behov av permanenta familjepolitiska reformer för barnfamiljer med låg inkomst

I Rädda Barnens rapport *Välfärd inte för alla*⁶ från juni 2019 redovisas ekonomisk utsatthet bland barn och deras familjer på nationell nivå. Inkomstjämligheten bland barnhushållen har rent allmänt sett ökat i Sverige under en lång följd av år.⁷ Rapporten visar att den ekonomiska familjepolitiken i allt lägre grad förmår lyfta barnfamiljer över EU:s fattigdomsnivå. Även Försäkringskassans senaste socialförsäkringsrapporter visar att den ekonomiska familjepolitiken i allt lägre utsträckning lever upp till sina övergripande mål om fattigdomsreducering och minskade skillnader mellan hushåll, sett över en längre tid.⁸

Av regeringens förslag framgår att tilläggsbidraget till barnfamiljer bedöms utgöra ett stöd av extraordinär karaktär och därför lämnas under en begränsad tidsperiod. Åtgärder för detta

² PM Tilläggsbidrag i bostadsbidraget (regeringen.se) Sidan 14

³ riksnormen-for-forsorjningsstod-2023.pdf (socialstyrelsen.se)

⁴ https://tbinternet.ohchr.org/_layouts/15/treatybodyexternal/Download.aspx?symbolno=CRC%2FC%2FSWE%2FCO%2F6-7&Lang=en sidan 11

⁵ Agenda 2030 | Mål 1 | Ingen fattigdom - Regeringen.se

⁶ <https://press.raddabarnen.se/documents/rapport-vaelfaerd-inte-foer-alla-88525>

⁷ Rapport – Barnhushållens ekonomi – resultatindikatorer för den ekonomiska familjepolitiken 2022 Försäkringskassans sidan 17

⁸ Rapport – Barnhushållens ekonomi – resultatindikatorer för den ekonomiska familjepolitiken 2022 Försäkringskassans sidan 46

syfte kommer att vara fortsatt relevanta även efter den 31 december 2023. Rädda Barnens slutsatser i olika rapporter, är att de familjepolitiska insatserna allt sämre förmår att leva upp till de officiella målsättningarna som Sverige åtagit sig att leva upp till, om alla barns rätt att växa upp under ekonomiskt rimliga villkor.

Barn i hemlöshet

Socialstyrelsen gjorde en grov uppskattning i en kartläggning från 2017 att runt 10 500–15 000 barn levde i någon form av hemlöshet.⁹ Enligt Kronofogden ökar antalet barn som berörs av vräkningar, trots att barnkonventionen gäller som lag.¹⁰ Rädda Barnen har under flera års tid lyft de problem som uppstår för barn som växer upp under otrygga boendeförhållanden. I Rädda Barnens rapport "En plats att kalla hemma: barnfamiljer i bostadskrisens skugga"¹¹ belyste vi dessa problem ytterligare. I rapporten konstaterade vi att det finns ett starkt samband mellan fattigdom och osäkra boendeförhållanden, samt att denna problematik leder till ökade risker att barn inte får andra rättigheter tillgodosedda på lämpliga sätt. Många bostadslösa familjer nekas hjälp av socialtjänsten eller undviker att söka hjälp av olika orsaker. Dessa familjer hyr ofta rum eller lägenheter på den svarta bostadsmarknaden eller bor hos släktingar eller vänner. Detta ökar risken för att man flyttar ofta, saknar en stadigvarande adress och inte kan tillgodogöra sig familjepolitiska stöd, som bostadsbidrag.

Rädda Barnen anser, som vi framförde i vårt remissvar om tillfällig höjning av bostadsbidraget såväl 2020, 2021 som 2022, att det är oerhört angeläget att det görs en kartläggning av barn i hemlöshet, inklusive vilka insatser för barn i hemlöshet som behöver göras, särskilt i kristider. Rädda Barnen ser med stor otillfredsställelse hur vräkningar av barn ökar trots en tidigare nollvision från regeringen med brett stöd i riksdagen.

Tidigare utredningsförslag som är relevanta i detta sammanhang

Rädda barnen befärdar att många barnfamiljer inte vågar ansöka om bostadsbidrag för att det är oroliga att senare bli återbetalningsskyldiga. I *SOU: 2021:101 Träffsäkert - Införande av månadsuppgifter i bostadsbidraget och underhållsstödet* föreslås att beslut om slutligt bostadsbidrag tas löpande varje månad i stället för preliminära beslut som sedan stäms av mot beslut om slutlig skatt. Bostadsbidraget räknas alltså om varje månad i stället för, som i dag, endast när sökande anmäler nya uppgifter. Rädda Barnen vill starkt rekommendera att regeringen framgent beaktar möjligheterna för just sådana förändringar. Vi välkomnar också reformer i enlighet med den bostadssociala utredning som regeringen presenterade våren 2022, *SOU 2022:14 Sänk tröskeln till en god bostad - Betänkande av utredningen om en socialt hållbar bostadsförsörjning*, där vi såg att barnrättsperspektivet i praktiken, gavs stor tyngd.

Jon Björk
Tillförordnad Generalsekreterare, Rädda Barnen

⁹ <https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/ovrigt/2017-11-15.pdf> s 61

¹⁰ <https://kronofogden.se/om-kronofogden/nyheter-och-press/pressmeddelanden/2023-02-21-farre-vrakningar-trots-tuffare-tider>

¹¹ https://www.raddabarnen.se/globalassets/dokument/rad--kunskap/arbetar-for-barn/barnfattigdomsrapporter/barnfattigdomsrapport_enplatsattkallahemma_2017_radda_barnen.pdf

